

[Peter Larsen.]

under strammere regler. Er det en mand fra byen, der ejer et stykke fri jord, vil han efter lovbestemmelserne fortsat have den som fri jord. Vi finder ikke, at en sådan forskelsbehandling kan være rimelig.

Vedrørende forslag til lov om erhvervelse af landbrugsejendomme har vi også enkelte kritiske bemærkninger. Hvorfor vil man nu foretage indskrænkninger i lovens bestemmelser med hensyn til adgangen til køb af ejendomme? I dag kan man få lov at købe mere end to ejendomme, hvis man vil afgive en del jord, 20 pct. af den købte ejendom, til jordlovsudvalget, og vi finder, at loven i og for sig har fungeret udmærket.

Hvis man skærper disse regler, er jeg bange for, at man ikke kan løse problemet, hvor man har mange små ejendomme samlet i en klump eller i en koloni, om man vil, ejendomme, som i dag er for små, og jeg kan ikke se, det kan være i nogens interesse overhovedet at skærpe disse bestemmelser, for som de er udformet i gældende lov, hindrer de jo, hvad vi alle sammen er interesseret i at hindre, nemlig de store køb af ejendomme, køb, som ikke stemmer overens med danske jordlovsprincipper. Men også her gælder kriteriet, at vi må overveje spørgsmålet om ejendommenes størrelse; arealenheden må altså ind i billedet som på det andet område.

Vore kritiske bemærkninger forstærkes, når spørgsmålet gælder forslaget om bopælspligten. Jeg skal ikke hertil knytte nogen kommentarer i henseende til det nationale. Vi tror ikke på, at forslaget i nævneværdig grad løser dette problem. Vi har derimod den opfattelse, at bopælspligten skaber en række andre problemer, som landbrugs-erhvervet ikke kan være tjent med, og som sammen med andre begrænsninger i rådighedsretten vil bevirke, at man begrænser køberkredsen for de ejendomme, der udbydes til salg. Hvis naboen ikke må købe, og hvis jordbrugere på egnen ikke må købe, fordi bopælspligten og erhvervelsesbestemmelserne bliver skærpet, så bliver det jo folk uden for landbrugets kreds, det bliver folk fra byerne, som på den måde kan få sig en billig bolig. Det vil betyde, at prisen på landbrugsejendomme vil holde omkring byerne og byudviklingsområder, og inden for en vis afstand, altså

dér, hvor beskæftigelsesmulighederne findes, hvorimod prisen på landbrugsejendomme vil falde i de rene landbrugsområder. Det er derfor ikke uberettiget, når vi taler om, at man skaber ødegårde.

Jeg har vel bemærket, at den højtærede landbrugsminister under et møde på landbohøjskolen ifølge et referat i ugebladet Landet har udtalt, at han ikke mente, at der var noget ødegårdsproblem, men jeg ved, at det fra anden side er nævnt, at vi har 200 i øjeblikket, og at tallet vil vokse. Forleden aften var der også i fjernsynet en udsendelse fra Vestjylland, der tydeligt viste resultatet af den strukturudvikling, vi er inde i, viste, at ødegårdsproblemet er rykket nærmere, end vi tror, og at dette spørgsmål er af en sådan karakter, at man ikke kan tillade sig at lukke øjnene for det. Vi kan gå over på den anden side af Øresund og se på forholdene i Sverige, der er inde i stort set den samme udvikling. Der har man erfaring for, at prisen på brug falder væsentligt, hvor der ikke er beskæftigelse, og kun prisen på landbrugsejendomme omkring byerne kan holdes oppe på et passende niveau. Vi må forudse, at det samme vil vise sig her, hvis man fastholder at gennemføre disse skærpede regler, både om erhvervelse og om bopælspligten.

I grunden synes jeg, at lovforslaget er et paradoks; det skulle tilsyneladende hindre byfolks køb af landbrugsejendomme, men jeg er bange for, at det, som det er udformet, vil bevirke, at man fremmer byfolks køb, navnlig af mindre landbrugsejendomme, i stedet for det modsatte. Hvis man vil hindre en fornuftig jordfordeling, så gennemfører man disse forslag, og hvis man vil skabe hyggelige tilstande — hyggelige i gåseøjne — skaber man en tilstand, hvor politimestrene skal føre tilsyn med, om disse regler nu bliver overholdt.

Jeg synes, det er helt naturligt at spørge: hvorfor skal man i 175-året for stavnsbåndets ophævelse gennemføre nye restriktioner for dansk landbrug i en tid, hvor man spejder efter smidige regler at tilpasse sig efter?

Jeg synes ikke, at de erfaringer, vi har haft med restriktioner på andre områder — lad mig bare nævne bolig- og huslejelovgivningen — taler til gunst for en udvidelse af